

17 במרץ 2010

חוזר לקוחות 2/2010 - שינויים בכללי ניהול תקין של רשם העמותות - מאמר שני בסדרה

רשם העמותות פרסם בחודש פברואר 2010 חוברת ניהול תקין חדשה הכוללת מספר שינויים מהחברת הקודמת שפורסמה בשנת 2005. החוברת החדשה התבססה על טיוטה שפורסמה בחודש אוגוסט 2009 ועל הערות הציבור לטיוטה ככל שהן התקבלו.

במסגרת סדרת מאמרים נציג את עיקרי השינויים והדגשים החדשים בחוברת החדשה:

1. **צבירת נכסים** - עמותה הצוברת, באופן לא סביר, נכסים או הון לתקופה ממושכת בלי להשקיעם בקידום מטרות קונקרטיים, או שאין לה תוכנית עדכנית, מעשית ועילה לשימוש בכספים אלו לצורך קידום המטרות, לא תהא זכאית לקבל אישור ניהול תקין. במקרים מסוימים אופי העמותה או אופי הנכסים מאפשר שמירה על רוב הנכסים בעמותה, תוך שימוש בחלק קטן מהם לצורך קידום המטרות, כגון, כספים שניתנו לעמותה בתנאי שימשו כקרן אשר פירוטיה יחולקו לזכאים על-פי מטרות העמותה. במקרים כגון אלו אין פסול בהחזקת הכספים לטווח רחוק, אם כי יהיה על העמותה לבחון האם לא נוצר במקרה הקדש בו העמותה היא הנאמן. במקרה שאכן נוצר הקדש, על העמותה לרשום את ההקדש אצל רשם ההקדשות.
2. **צבירת עודפים** - רשם העמותות הבהיר, כי עמותה רשאית לצבור סכום סביר בשים לב לפעילותה השוטפת, כגון לצורך התמודדות עם תקופות של קשיים כלכליים.
3. **החזקת מניות בחברה עסקית** - עמותה רשאית להחזיק במניות חברה עסקית לבד או יחד עם גופים מלכ"רים נוספים בתנאי שפעילות זו אינה פעילותה העיקרית ושרווחי פעילות זו משמשים את מטרותיה העיקריות של העמותה. לגבי החזקה במניות בשיתוף עם גורמים פרטיים, מומלץ להתייעץ עם רשם העמותות. בכל מקרה, חל איסור על כך שבעל תפקיד בעמותה או מי מטעמו יחזיקו באופן אישי במניות של חברת בת עסקית של העמותה, פעולה העלולה להיחשב כהעברת נכסים אסורה. אם מדובר בחבר העמותה, הדבר ייחשב כחלוקת רווחים ולגבי חבר ועד וועדת ביקורת, הדבר עלול להיחשב, בנסיבות מסוימות, כעקיפה של הוראות סעיף 33(א)(2) לחוק העמותות ותקנות הגמול.
4. **קיום נהלים בכתב** - הוסף סעיף הקובע, כי על עמותה המקיימת פעילות משמעותית בתחום מסוים לדאוג לקיום נהלים מקצועיים ומפורטים בכתב, כמו: נוהל קבלת עובדים, נוהל התקשרות עם ספקים, נוהל נוכחות עובדים בעבודה, נוהל קופה קטנה וכיו"ב. היקף הנהלים ורמת הפירוט שלהם יותאם להיקף הפעילות של העמותה.
5. **הגשת מסמכים לצורך קבלת אישור ניהול תקין** - הובהר, כי רק בתום שנתיים של פעילות רצופה ומוכחת של העמותה, הגשת מסמכים כנדרש בחוק ועמידה בכללי ניהול תקין - יישקל מתן אישור ניהול תקין לעמותה.

- כמו כן, עמותה המבקשת אישור ניהול תקין ולא קיימה את חובות הדיווח בשנים קודמות, תתבקש להשלים את כל המסמכים שהייתה חייבת להגיש על פי חוק במשך 7 השנים שקדמו לשנת הגשת הבקשה.
6. **הדוח המילולי** - הוסף סעיף הנוגע להגשת הדוח המילולי הקובע, כי על עמותה להגיש את הדוח הכספי יחד עם הדוח המילולי. פרטי הדוח ימולאו בהתאם לתוספת השלישית לחוק העמותות. הגשת הדוח המילולי מהווה תנאי סף לקבלת אישור ניהול תקין.
7. **שימוש במזומנים ובהמחאות** - רשם העמותות קבע, כי לא יינתן אישור ניהול תקין לעמותה שמשלמת הוצאות במזומן (למעט הוצאות שניתן להוציאן במסגרת קופה קטנה). ההמחאות ייחתמו על ידי 2 מורשי חתימה שמונו על ידי האסיפה הכללית או הוועד המנהל. כמו כן, על העמותה להקפיד שהמחאות לא תחתמנה מראש ללא ציון הסכום והמוטב ושכל ההמחאות תכלולנה ציון "למוטב בלבד", למעט המחאה המיועדת להוצאת מזומנים מהבנק לקופה קטנה.
8. **העברות כספיות מחשבון הבנק** - העברות כספיות מחשבון הבנק של העמותה לחשבון אחר, בין אם של העמותה או של גורם חיצוני, תעשינה אך ורק באמצעות פקס (ולא באמצעות טלפון) בחתימת מורשי החתימה.
9. **שימוש בכרטיסי אשראי** - רשם העמותות שינה את חוות דעתו בנוגע לשימוש בכרטיסי אשראי והשימוש יהיה אפשרי בכפוף להתקיימות אחד התנאים הבאים:
- 9.1. העמותה משתמשת בכרטיס אשראי המוגבל לסכום המותר לשימוש כקופה קטנה ומשתמשת בו לצורך הוצאות המותרות במסגרת קופה קטנה בלבד. יובהר, כי הכוונה היא לכרטיס אשראי מסוג מיוחד, הכולל בתוכו מגבלה על סך ההוצאה החד-פעמית (כגון כרטיס נטען) או החודשית (כגון כרטיס עם מגבלת מסגרת אשראי בסכום קטן). החלטה בדבר הוצאת כרטיס כאמור תיחתם על ידי שני מורשי חתימה.
- 9.2. כרטיס אשראי שהתשלום בו כפוף לקיומה של יתרה כספית בחשבון ייעודי שנפתח לצורך השימוש בכרטיס זה. השימוש בכרטיס מסוג זה יהיה כפוף להעברת כספים לחשבון הייעודי בהוראה חתומה על ידי שני מורשי חתימה של העמותה, לצורך הוצאה מסוימת, בציון מטרת ההעברה.
10. **הוצאות הנהלה וכלליות** -
- 10.1. בניגוד לכללים הקודמים רשם העמותות לא קבע כללים מוחלטים לגבי שיעור הוצאות הנהלה וכלליות. נקבע שעל העמותה להקפיד כי הוצאות אלו לא יעלו על אחוז סביר מסך המחזור השנתי של העמותה. רשם העמותות יתערב בעניין זה במקרים קיצוניים בהם יעלה חשש כי הוצאת הכספים הנה בלתי סבירה באופן כזה שמתעורר חשש לחלוקת רווחים או לשימוש בכספי העמותה בניגוד למטרותיה.
- 10.2. בחוברת צוין שהחשב הכללי פרסם כללים בדבר הוצאות הנהלה וכלליות כתנאי למתן תמיכה. כללי החשב הכללי מתייחסים הן לאחוז הוצאות הנהלה וכלליות מכלל המחזור הכספי של העמותה והן להגדרת הרכיבים שיש לכלול בהוצאות אלו.
- 10.3. יש להדגיש שרשם העמותות **לא** אימץ את הכללים.

במאמר הבא בסדרת מאמרים זו נסקור מספר שינויים ודגשים נוספים בנוגע לחוברת החדשה.

החוברת כוללת שינויים נוספים. ניתן להוריד את החוברת מאתר האינטרנט של רשם העמותות.

נשמח לעמוד לרשותכם בכל שאלה או הבהרה כפי שידרשו.

לידיעתכם ניתן להוריד את כל החוזרים הקודמים מאתר האינטרנט של המשרד: www.kacpa.co.il
תחת הלשונית: עמותות ומוסדות ציבור.